

Wij definiëren gezondheid als volgt: 'Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'.

Positieve gezondheid bestaat uit zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren. (Huber, et al., 2016).

Deze zes hoofddimensies hebben een onderverdeling in 'aspecten' (zie figuur 1).

Figuur 1: Positieve gezondheid

Een visie op cliëntzorg en -begeleiding die aansluit bij presentietheorie (Andries Baart), Sociale benadering (Anne-mei The), liefdevolle zorg (Joris Slaets) op basis van persoonsgerichte zorg en begeleiding. Bij persoonsgerichte zorg en begeleiding staat de persoon met zijn mogelijkheden centraal, en niet (alleen) de ziekte of beperking. Kernelementen van persoonsgerichte zorg zijn: zelfmanagement en samen beslissen. Van de cliënt wordt een actieve rol verwacht (waar mogelijk), terwijl de zorgverlener steeds meer als coach fungeert.

Een model dat gebruikt kan worden om persoonsgerichte zorg in praktijk vorm te geven is het 'Huis van persoonsgerichte zorg.' (Boshuizen, et al., 2014) Het is gebaseerd op verschillende modellen voor het verbeteren van zorg en begeleiding, zoals het Chronic Care Model en 'Co-creating health'. Het model bestaat uit vijf onderdelen:

- 1) **Kern:** persoonsgerichte zorg
- 2) **Links:** goed geïnformeerde cliënten en mantelzorgers
- 3) **Rechts:** de coachende zorgverlener
- 4) **Boven:** organisatie die persoonsgerichte zorg faciliteert en ondersteunt
- 5) **Onder:** persoonsgerichte omgeving en zorginkoop

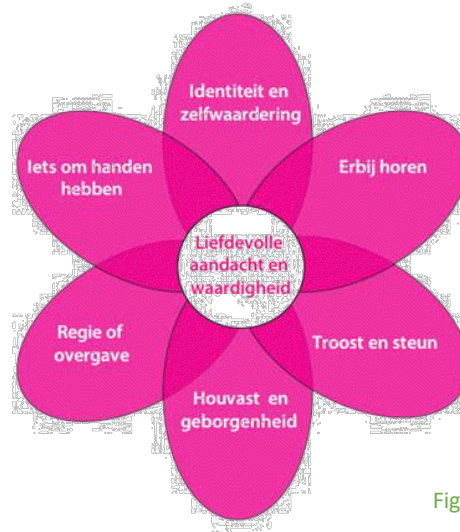

(zie figuur 2).

Figuur 2: Huis van persoonsgerichte zorg

De kern, persoonsgerichte zorg en begeleiding op individueel niveau, kan gezien worden als een benadering. We spreken dan over presentie (Baart A., 2013). Presentie is een professionele benadering in zorg en welzijn die gericht is op het scheppen van leefbare en zorgzame menselijke verhoudingen. Presentie staat in het teken van aandacht en start vanuit het zijn met de ander om er vervolgens voor de ander te kunnen zijn. Presentie zoekt aansluiting bij de leefwereld, levensloop en de persoon van de ander. Vanuit die afstemming ontstaat een idee over wat voor deze cliënt, op dit moment, in deze situatie het goede zou zijn. De relatie staat dus voorop, het probleemoplossende handelen is opgeschort en de identiteit van de professional ('wie kan ik voor jou zijn?') staat niet vast maar vormt zich in een gedeeld leerproces.

Dit opbouwen van een relatie is niet alleen nodig en nuttig om zo goed mogelijk zorg te kunnen geven, maar draagt ook bij aan een goed leven waarin cliënten gezien en gehoord worden, waarin ze meetellen, ook als hun problemen niet (direct) opgelost kunnen worden. In Nederland heeft het model van Kitwood als basis gediend voor deze benaderingswijze en is dat uitgewerkt in een behoeftebloem (Zie figuur 3) waarbij elk blad aangeeft wat een mens nodig heeft om zich veilig en geborgen te voelen (Kitwood, 1997).

Figuur 3 : Persoonsgerichte benadering

De gecombineerde veranderde kijk op gezondheid en (organiseren van) persoonsgerichte zorg en begeleiding stelt de huidige maatschappij voor een enorme uitdaging, met de professionals die veelal als eerste en langdurig contact onderhouden met cliënten, voorop. In het rapport 'Anders kijken, anders leren en anders doen' schetst de commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen daarom ook kaders voor het nieuwe, multidisciplinair en multilevel opleiden (van Vliet, Grotendorst, & Roodbol, 2016). De toerusting van professionals kenmerkt zich steeds meer door samenhang tussen vakbekwaamheid, samenwerkend vermogen en lerend vermogen (zie figuur 4).

Figuur 4: Anders kijken, anders leren, anders doen

Theorie, reflectie en leeractiviteiten zijn ondersteunend en verrijkend. Dit werkt motiverend, bevordert het leren van en met elkaar en de beroepsidentiteit. Hiernaast is werken, leren en reflecteren samen met andere disciplines van belang om te kunnen samenwerken in teams en netwerken. Dit interprofessioneel leren vindt plaats in een levensechte setting, in de praktijk, in leerwerkplaatsen of door virtuele simulaties die de werkelijkheid nabootsen.

Een model dat handvatten biedt voor anders kijken, anders leren en anders doen, is het 'hybride leren' (Zitter & Hoeve, 2012). In een hybride leeromgeving worden onderwijs en praktijk met elkaar verweven. Denken en doen zitten in tijd en ruimte heel dicht bij elkaar. De (aankomend) professionals leren uit werk, dus het werk staat in het teken van leren. Door de beroepspraktijk in deze leeromgevingen centraal te stellen, wordt het mogelijk om wenselijk zichtbaar werkgedrag, maar ook werkgedrag gericht op innovatie uit te lokken bij de (aankomend) professionals.

In figuur 5 wordt weergegeven dat er vier kwadranten te definiëren zijn die het hybride leren kenmerken:

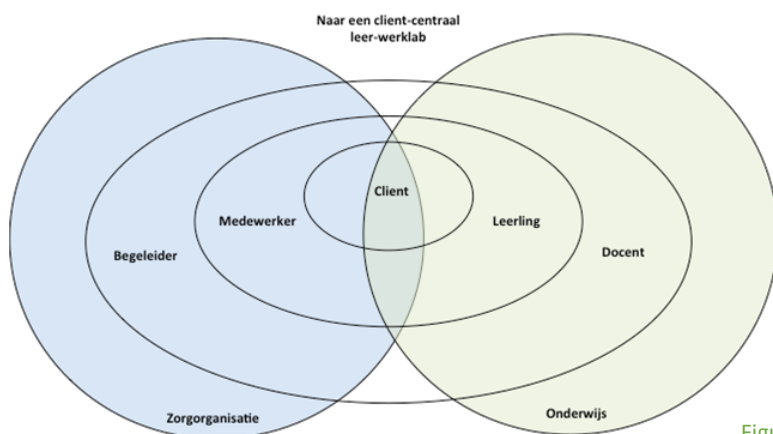
Figuur 5: Hybride leren

1. **Linksboven** gaat het over formeel leren doormiddel van klassikale frontale lessen met expliciete kennisoverdracht (geconstrueerde acquisitie)
2. **Linksonder** gaat het over formeel leren door middel van groepsopdrachten of simulaties (geconstrueerde participatie)
3. **Rechtsboven** gaat het over werkpleklernen door middel van bespreken of presenteren van werkervaringen om impliciete ervaringskennis te expliciteren. De uitleg vindt plaats door beroepsbeoefenaars en reflectie-gesprekken (realistische acquisitie)
4. **Rechtsonder** gaat over werkpleklernen in de meest realistische praktijksituatie. Het werken met ervaren beroepsbeoefenaars op bestaande werkplekken. Het leren door te doen (realistische participatie)

Veel van de onderdelen worden nu nog los van elkaar aangeboden binnen scholen en (vervolg) opleidingen en tijdens de praktijkleerperiodes (stages). Geïntegreerd, dus één leeromgeving en één onderwijsconcept, is hybride leren in optima forma. Dit is het uiteindelijke doel binnen het Praktijkleren.

De cliënt/klant en diens (in)formele netwerk centraal stellen, vraagt om een andere (wijkgerichte) aanpak. De cliënt, zelfstandig in een eigen huis of meer beschermd in een intramurale setting, maakt integraal onderdeel uit van een wijk. Hoe groot of klein deze ook mag zijn, en waar in meer of mindere mate (in)formele netwerken en faciliteiten (zorg, welzijn, wonen) in nabijheid aanwezig zijn. Om die reden is gekozen voor een innovatieve leerwerkplaats : het Praktijkleren.

Het Praktijkleren heeft als doel multidisciplinair en multilevel werken en leren samen te brengen en zo (aankomend) professionals, mantelzorgers en bewoners, voor te bereiden voor de huidige en toekomstige veranderingen in de zorg en begeleiding van bewoners (zie figuur 6).

Figuur 6: Innovatieve leerwerkplaats: het Praktijkleren

Het Praktijkleren is de opleidingsplek waar talent optimaal tot haar recht komt en voor het maximale resultaat gaat. De (aankomend) professional is zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen van zijn of haar talenten en het op peil houden van zijn vakkennis. In het Praktijkleren ondersteunen en stimuleren we iedereen bij de ontdekking en ontwikkeling van zijn of haar mogelijkheden en het zien en het nemen van deze verantwoordelijkheid en dat een leven lang.

Het Praktijkleren is een hybride leergemeenschap, gericht op persoonsgerichte zorg aansluiten bij de wensen en behoeften van cliënten/bewoners staat voorop (presentie).

Studenten, (zich) ontwikkelende professionals en docenten werken en leren daar samen. Zij werken volgens de persoonsgerichte benadering aan positieve gezondheid met behulp van een multilevel, multi- en interdisciplinair netwerk.

Tijdens het “Praktijkleren” wordt praktijk gestuurd- en ervaringsgericht geleerd. Het leren vindt plaats in of zo dicht mogelijk bij de dagelijkse praktijk en/of rondom de bewoner / cliënt. Het hoogste leerrendement wordt gehaald wanneer studenten en ontwikkelende professionals vanuit concrete ervaring nieuwe inzichten en ervaring opdoen. Uit eerdere ervaringen blijkt dat Praktijkleren leidt tot betere uitkomsten voor: werkplaats, bewoners/cliënten, studenten (werken aan de beste versie van jezelf, daag je zelf uit), professionals, docenten/ praktijkbegeleiders, samenwerkende organisaties (in termen van kosten/baten, werktevredenheid, etc.). Elke route heeft een eigen leerwerkplaatsprofiel (inhoud, context en vorm), samen opgesteld door werkveld en onderwijsinstelling.

Praktijkleren bij

Wat gaat een student en het werkveld anders ervaren?

Alle teamleden zullen een rol vervullen binnen het praktijkleren gedeelte van de opleiding door de aanwezigheid intensiveren met de bedrijven/ instellingen en het mede begeleiden van de studenten tijdens hun leerproces in de praktijk.

De PDCA cyclus zal een rol spelen in het kort signaleren, reflecteren en direct handelen, zolang het maar een verbetering oplevert voor het werkveld en student.

Welke competenties ontwikkelen studenten wanneer er vanuit de ervaringen wordt geleerd versus een compleet aanbodgericht curriculum?

Studenten zullen een methodiek aanleren hoe te komen tot zelfinzicht en een eigen leervraag op thema.

Onderwijsconcept

Ten grondslag aan het onderwijsconcept ligt het leren in een hybride leeromgeving:

<http://ecbo.nl/portfolio-items/leren-in-een-hybride-leeromgeving/>

De studenten krijgen op basis van de hybride leeromgeving een combinatie van aanbod gerichte en ervaringsgerichte opdrachten die een nauwe aansluiting tussen praktijk en onderwijs realiseren.

Met behulp van de coach en praktijkbegeleider wordt de voortgang van de student besproken.

Profielen binnen WZL	Mbo-student	Hbo-student	(Werk)begeleider	Docent	Coördinator of coördinerend docent
'Must have'	<ul style="list-style-type: none"> • Lef! • Ontdekkingsreizers-mentaliteit • Proactief; Consumeren ≠ optie! • Denken in mogelijkheden 				
'Must have'			<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren . (Zelf ook laten zien hoe zij met en van studenten en elkaar leren).¹ • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is • Bruggenbouwer tussen onderwijs en zorg • Inspireren
Motivatie	<p>Belangrijkste criterium voor toelating student en docent: motivatie voor dit onderwijsconcept</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ervarend willen leren in de praktijk (van en met elkaar) • Bewust zijn van een leven lang leren • Samenwerken en leren in leergemeenschap: student – (werk)begeleider – docent – cliënt – netwerk • Bewustzijn van en willen veranderen; gericht op vernieuwende zorg/welzijn en leren • Innovierend, professionaliserend en toekomstgericht 				
Bereidheid tot	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in leren en in jezelf als persoon en professional • Andere manier van leren dan 'regulier' • Investering in toekomstbestendig vakmanschap • Leveren van bijdrage in leergemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in leren en in jezelf als persoon en professional • Andere manier van leren dan 'regulier' • Investering in toekomstbestendig vakmanschap • Leveren van bijdrage in leergemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Bereidheid tot deelname leren in leergemeenschap b.v. gezamenlijke intervisie • Mee ontwikkelen van onderwijs • Vakmanschap gericht • Studenten meenemen in leer- en veranderprocessen • Investeren in inwerken en regelmatige evaluatie en feedback 	<ul style="list-style-type: none"> • Bereidheid tot deelname leren in leergemeenschap b.v. gezamenlijke intervisie • Mee ontwikkelen van onderwijs • Onderdompeling in het 'nieuwe leren' (oude structuren loslaten) • Onderwijs en reflectie in de dagelijkse praktijk verzorgen • Werken met verschillende opleidingsniveaus 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in het project • Investeren in team • Samenwerken met diverse partners • Initiëren, uitwerken, organiseren nieuwe initiatieven • Teambelang voorop te stellen

¹ Uitgangspunt van Deep learning, Fullan, Hill en Ricón Gallardo (2017)

Profielen binnen WZL	Mbo-student	Hbo-student	(Werk)begeleider	Docent	Coördinator of coördinerend docent
'Must have'	<ul style="list-style-type: none"> • Lef! • Ontdekkingsreizers-mentaliteit • Proactief; Consumeren ≠ optie! • Denken in mogelijkheden 				
'Must have'			<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren . (Zelf ook laten zien hoe zij met en van studenten en elkaar leren).² • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldig zijn in het leren • Open-minded; durft de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is • Bruggenbouwer tussen onderwijs en zorg • Inspireren
Motivatie	<p>Belangrijkste criterium voor toelating student en docent: motivatie voor dit onderwijsconcept</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ervarend willen leren in de praktijk (van en met elkaar) • Bewust zijn van een leven lang leren • Samenwerken en leren in leergemeenschap: student – (werk)begeleider – docent – cliënt – netwerk • Bewustzijn van en willen veranderen; gericht op vernieuwende zorg/welzijn en leren • Innoverend, professionaliserend en toekomstgericht 				
Bereidheid tot	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in leren en in jezelf als persoon en professional • Andere manier van leren dan 'regulier' • Investering in toekomstbestendig vakmanschap • Leveren van bijdrage in leergemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in leren en in jezelf als persoon en professional • Andere manier van leren dan 'regulier' • Investering in toekomstbestendig vakmanschap • Leveren van bijdrage in leergemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Bereidheid tot deelname leren in leergemeenschap b.v. gezamenlijke intervisie • Mee ontwikkelen van onderwijs • Vakmanschap gericht • Studenten meenemen in leer- en veranderprocessen • investeren in inwerken en regelmatige evaluatie en feedback 	<ul style="list-style-type: none"> • Bereidheid tot deelname leren in leergemeenschap b.v. gezamenlijke intervisie • Mee ontwikkelen van onderwijs • Onderdompeling in het 'nieuwe leren' (oude structuren loslaten) • Onderwijs en reflectie in de dagelijkse praktijk verzorgen • Werken met verschillende opleidingsniveaus 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in het project • Investeren in team • Samenwerken met diverse partners • Initiëren, uitwerken, organiseren nieuwe initiatieven • Teambelang voorop te stellen

² Uitgangspunt van Deep learning, Fullan, Hill en Ricón Gallardo (2017)

